

ANTONSSON ÖBERG ADVOKATER

Till

Mark- och miljödomstolen

Nacka tingsrätt

Per e-post: mmd.nacka.avdelning3@dom.se

Stockholm den 10 februari 2023

M 7436-22

Överklagande av Energimarknadsinspektionens beslut av den 5 oktober 2022

i ärende 2020-103485

Undertecknad får härmed inkomma med efterfrågad komplettering i rubricerat ärende och i övrigt anföra följande.

1. Yrkande

1.1 Mina huvudmän yrkar att mark- och miljödomstolen upphäver Energimarknadsinspektionens beslut att ge Vattenfall tillstånd till nätkoncession, samt att domstolen återförvisar målet till Energimarknadsinspektionen för förnyad prövning.

2. Grunder

2.1 Den MKB som presenterats av sökanden är så pass ofullständig att den inte läggas till grund för miljöbedömningen i målet.

2.2 Markkabelalternativet och inte det av sökanden förordade luftledningsalternativet uppfyller de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalkens 2 kapitel. Då markkabelalternativet inte är tillräckligt utrett bör målet återförvisas till Energimarknadsinspektionen för erforderlig beredning och förnyad prövning.

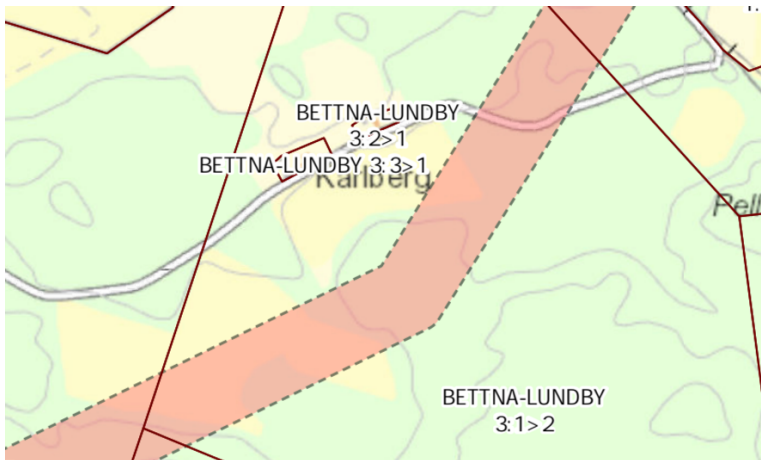
3. Sakägare

3.1 På förekommen anledning får jag meddela att jag företräder såväl Christina Arvidsson som Anders Larsson i enlighet med fullmakter som dessa givit in till MMD. Genom ett förbiseende har Christina Arvidsson och Anders Larsson inte antecknats som sakägare i ingivet yttrande av den 16 december 2022. Härutöver får jag meddela att Hans-Olof Hasselberg har för avsikt att inkomma med förnyad fullmakt inom kort.

3.2 Mina huvudmän har anmodats att förklara på vilket sätt de berörs av Energimarknadsinspektionens beslut. I anledning härav följer nedan en redovisning av de fastigheter som ägs av mina huvudmän med angivande av avstånd till den planerade kraftledningen, tillsammans med utdrag ur kartbilder över den sökta ledningsdragningen.¹

3.3 *Lin Kleiven - Bettna Lundby 3:3*

3.3.1 Avstånd från tomtgräns ca 100 meter till kraftledningsgatan i två väderstreck. Avstånd från bostadshus ca 130 meter åt ena sidan och 140 meter i andra väderstrecket.

Detalj kartbild 3

3.4 *Bo och Eleonor Sinander - Frutäppan 1:3*

3.4.1 Avstånd från bostad/arbetsplats ca 600 meter. Avstånd från utgård/arbetsplats i Bångtorp/Ålberga 3:23 (se kartbild) är närmare.

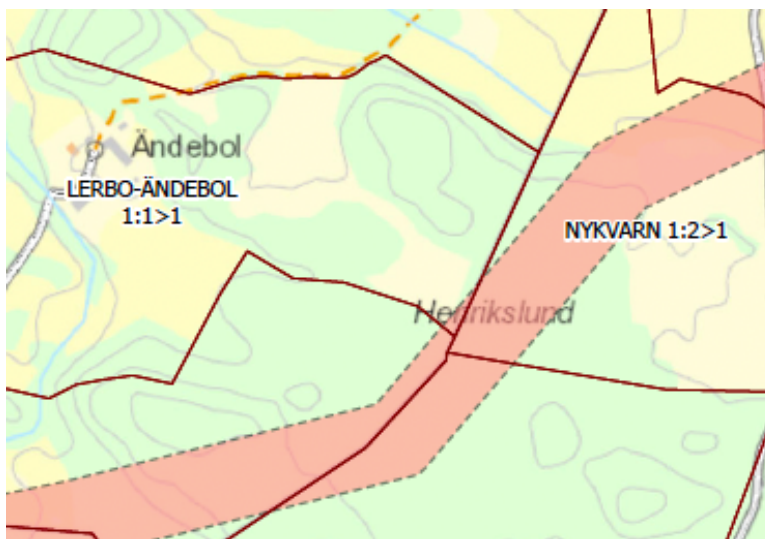
¹ <https://www.vattenfalleldistribution.se/globalassets/nya-dso/var-verksamhet/projekt/samrad/hedenlunda-oxelosund/detaljerade-kartor-jan-2022/detaljerad-karta-forordat-strak.pdf>

Detalj kartbild 13

3.5 **Katarina och Magnus Molitor - Lerbo-Ändebol 1:1**

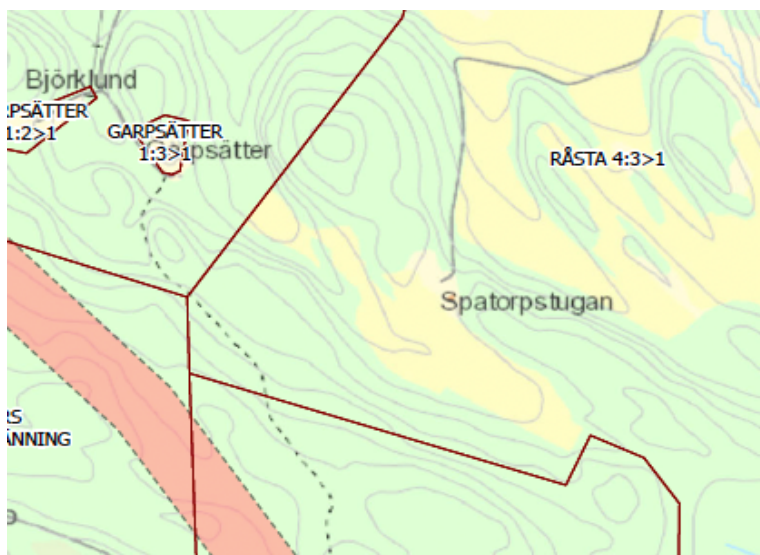
3.5.1 Ledningen går över fastigheten. Avstånd till bostad och arbetsplats ca 340 meter.

Detalj kartbild 4

3.6 **Eva och Jacob Lamberg - Råsta 4:3**

3.6.1 Kraftledningen går precis intill fastigheten.

Detalj kartbild 14

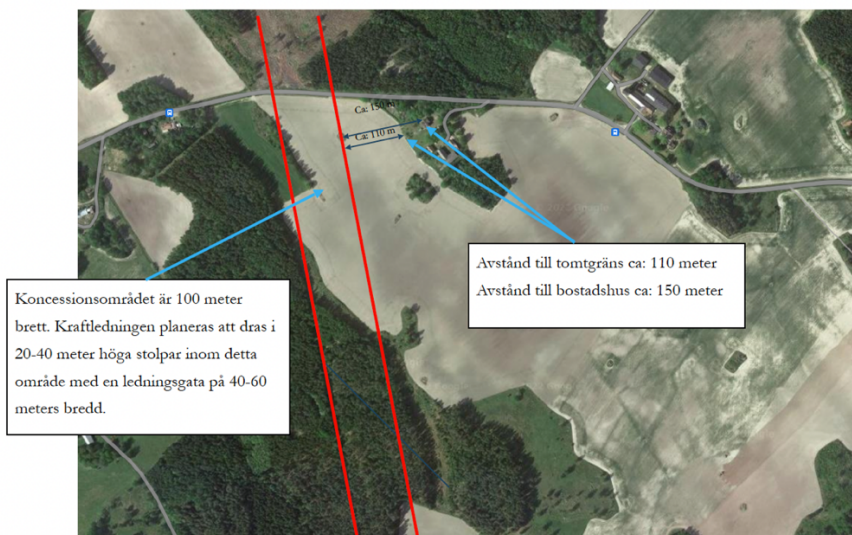
3.7 Göran Norlin och Christine Arvidsson - Lyshälla 1:7

3.7.1 Kraftledningens avstånd till bostadshus ca 150 meter. Kraftledningens avstånd till tomtgräns/vistelseområde ca 110 meter.

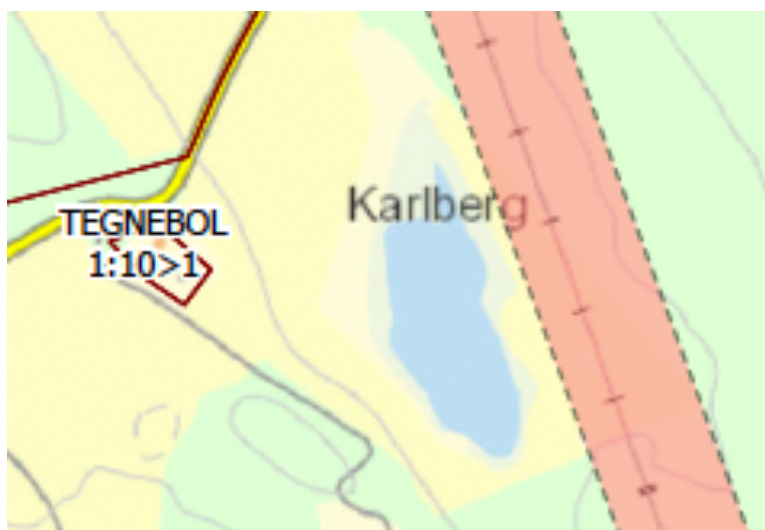
Detalj kartbild 7

3.7.2 Avstånden kan även beskrivas med följande flygfoto.

3.8 **Anneli Sandver Widegren - Tegnebol 1:10**

3.8.1 Kraftledningens avstånd från tomtgräns 120 meter. Kraftledningens avstånd till bostadshus ca 150 meter.

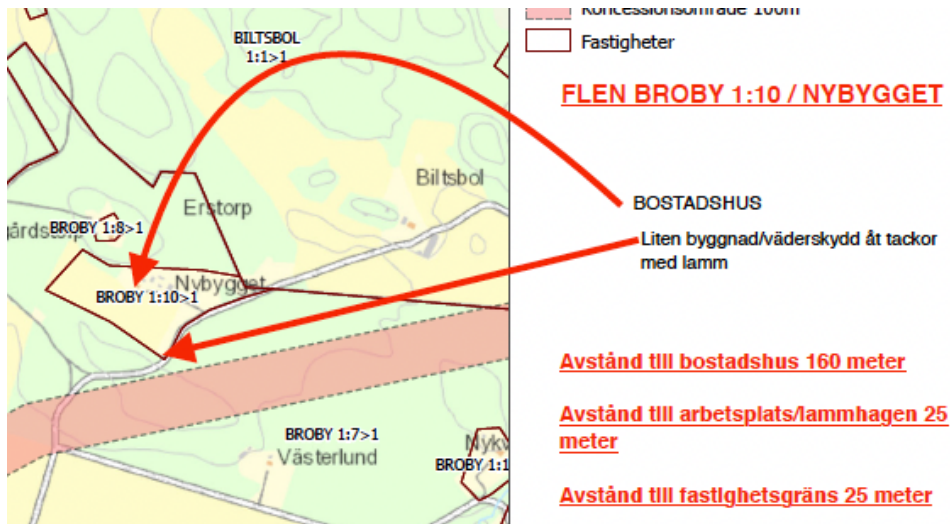
Detalj kartbild 6

3.8.2 Enligt senare uppgifter skall sträckningen gå på andra sidan fågelsjön, vilket skulle innebära 50 meter från bostadshus till ledning och 25 meter från tomtgräns till ledning.

3.9 **Birgitta Saarisilta och Sven Olsson - Flen Broby 1:10**

3.9.1 Avstånd till bostadshus 160 meter. Avstånd till fastighetsgräns 25 meter.

Avstånd till arbetsplats/lammhage 25 meter.

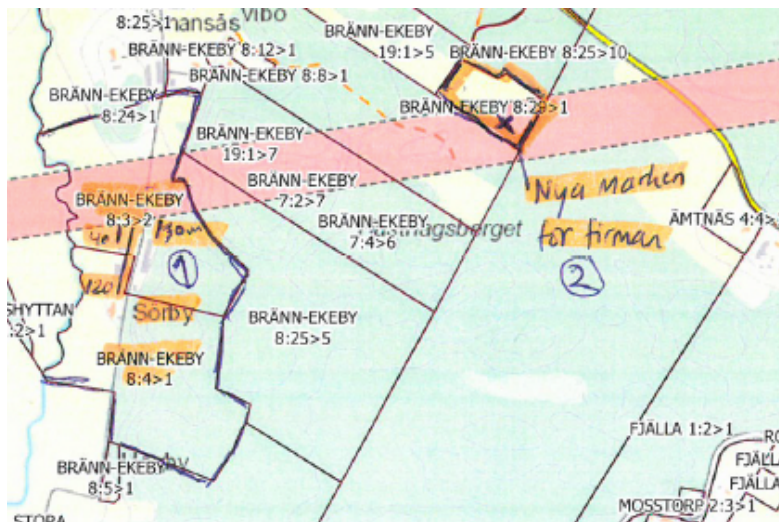

Detalj kartbild 5

3.10 Malin Karlsson och Marcus Naessen - Bränn Ekeby Sörby 8:3, 8:4

3.10.1 Kraftledningen går över fastigheten. Kraftledningens avstånd till bostadshus ca 120 m (område 1 inritat på kartan). Kraftledningens avstånd till arbetsplats 30 m. Där vistas många personer varje dag.

3.10.2 Ägarna håller på och etablerar ny plats för sitt företag (nr 2 på kartan). Ledningen kommer passera rakt över byggnaden. Bygglov är godkänt av kommunen.

Detalj kartbild 24

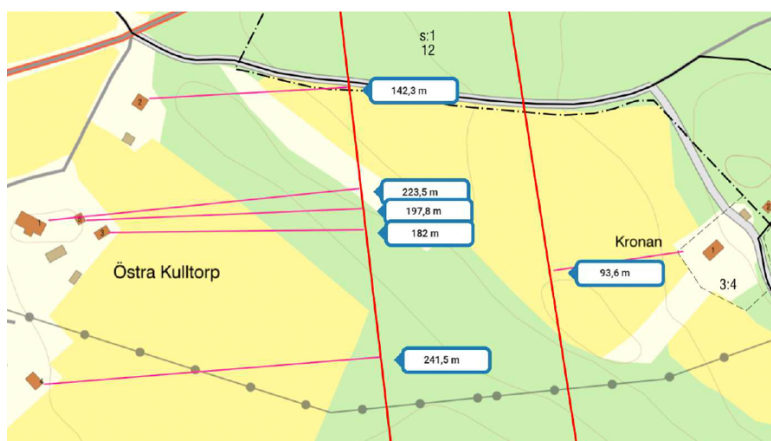
3.11 Sven Hermelin - Östra Kulltorp

3.11.1 Kraftledningen går över fastigheten. Avstånd till sex st bostadshus till ledningsgatan mellan 93-220 meter.

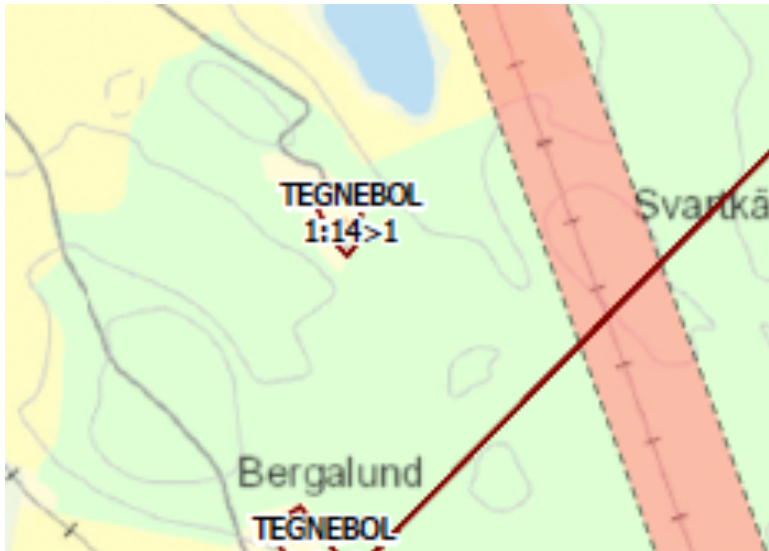
Detalj kartbild 9

3.11.2 Avståndet mellan byggnader och ledningsgata framgår av följande beskrivning.

3.12 Hans-Ove Hasselberg - Tegnebol 1:14

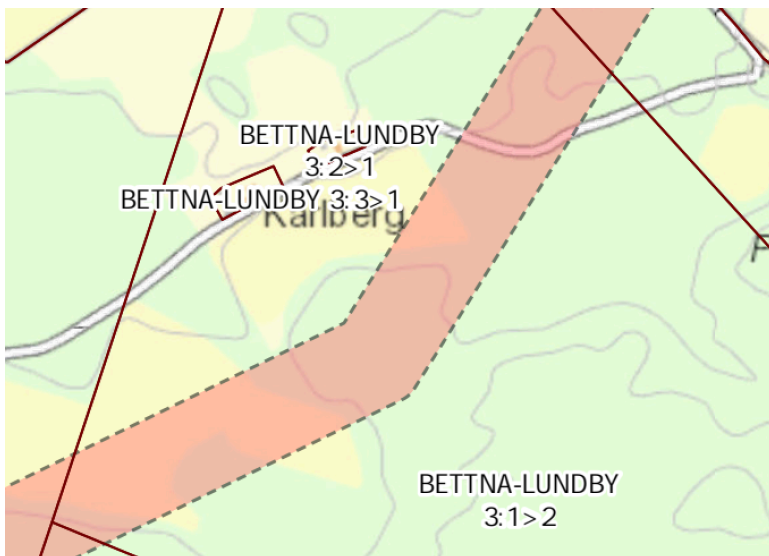
3.12.1 Kraftledningens avstånd till tomtgräns ca 180 meter. Kraftledningens avstånd till bostadshus ca 190 meter.

Detalj kartbild 6

3.13 Evert Käll - Flen Bettna Lundby 3:2

3.13.1 Kraftledningens avstånd till tomtgräns och bostad ca 75-80 meter.

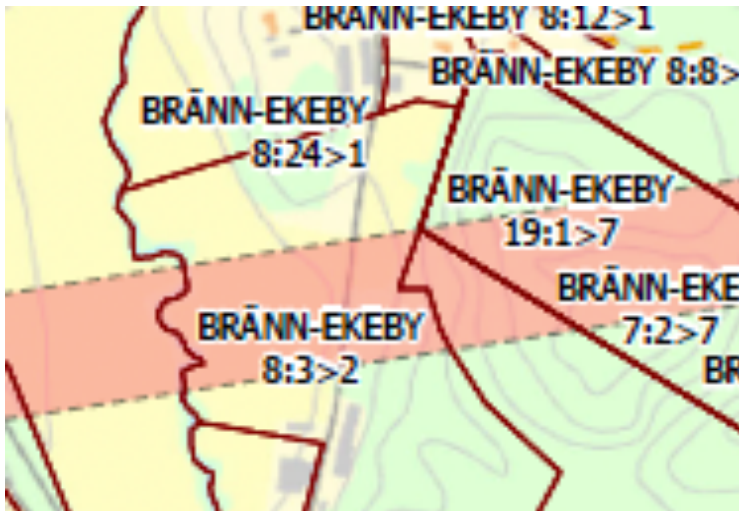

Detalj kartbild 3

3.14 Maria och Martin Morris - Bränn Ekeby 8:24

3.14.1 Kraftledningens avstånd till fastigheten är ca 75 meter. Kraftledningens avstånd till bostadshus (sovrum) är ca 130 meter och till arbetsplats ca 100 meter.

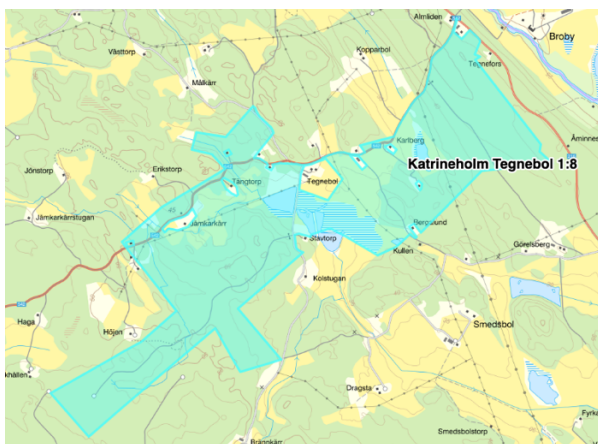

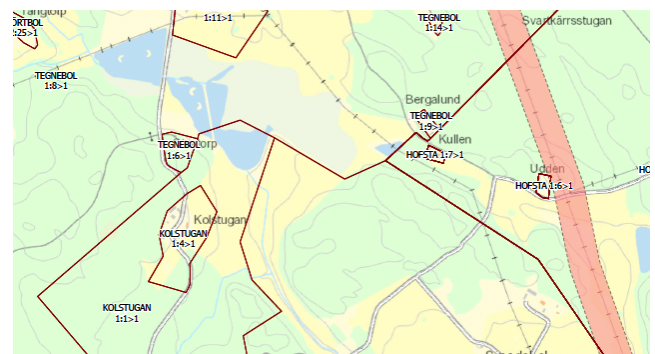
Detalj kartbild 24

3.15 Johan von Arnold – Tegnebol 1:8, Hofsta 4:1, Torsebro 1:1 och Hofsta 1:6 (Udden)

3.15.1 Kraftledningen går över Tegnebol 1:8.

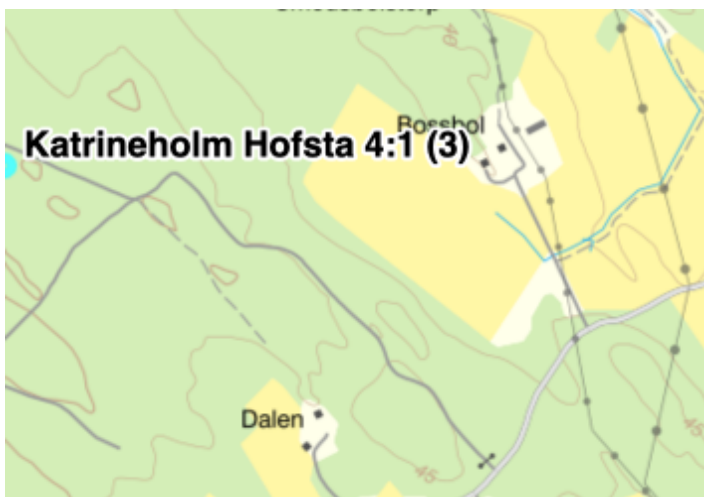

Utdrag lantmäteriets karta för Tegnebol 1:8

Detalj kartbild 6

3.15.2 Kraftledningen går över Hofsta 4:1.

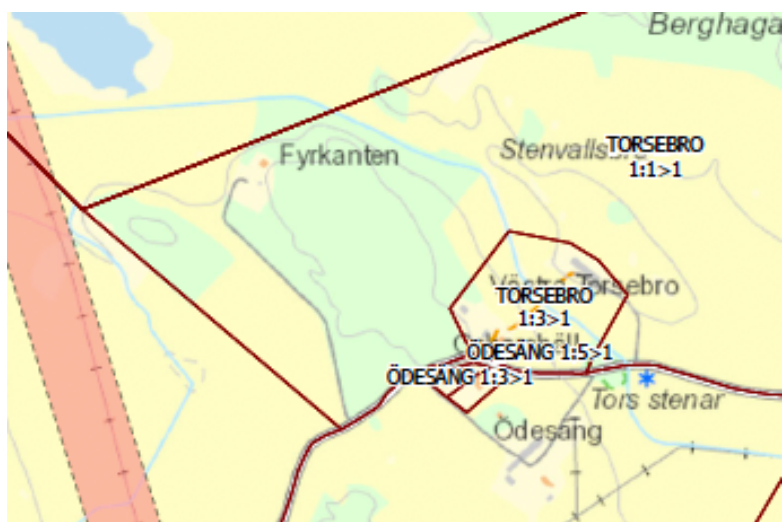
Utdrag ur lantmäteriets karta för Katrineholm Hofsta 4:1

3.15.3 Hofsta 1:6 har ca 60 meter mellan ledningen och bostaden.

Detalj kartbild 6

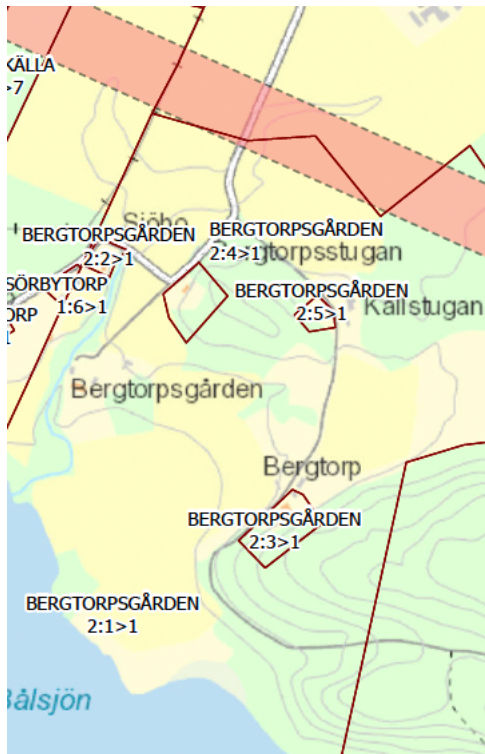
3.15.4 Avståndet mellan ledningen och bostad på Torsebro 1:1 är ca 280 meter.

Detalj kartbild 7

3.16 Maj Therstam - Bergtorpsgården 2:1

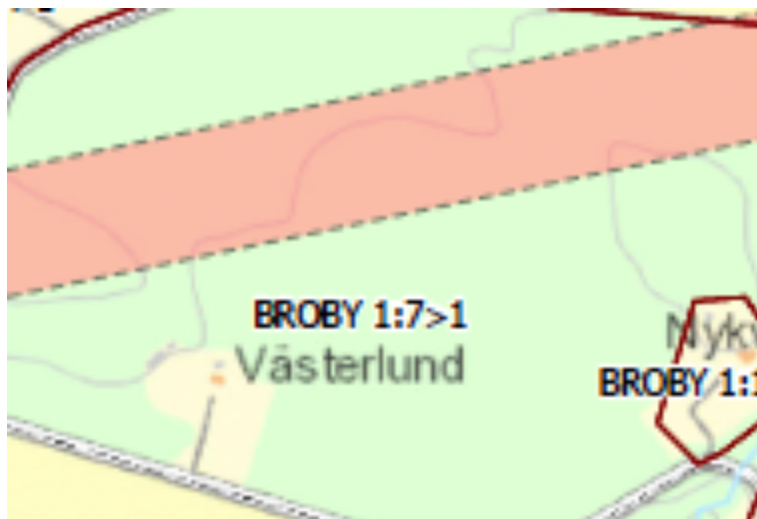
3.16.1 Kraftledningen går över fastigheten. Kraftledningens avstånd till bostadshus ca 100 meter.

Detalj kartbild 15

3.17 Gustaf Dieden – Flen Broby 1:7 (Broby Säteri)

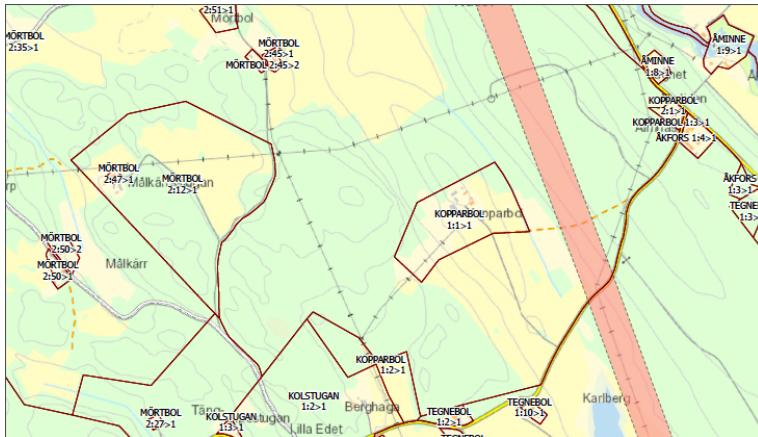
3.17.1 Kraftledningen går över fastigheten. Kraftledningens avstånd till två st bostadshus ca 100 meter.

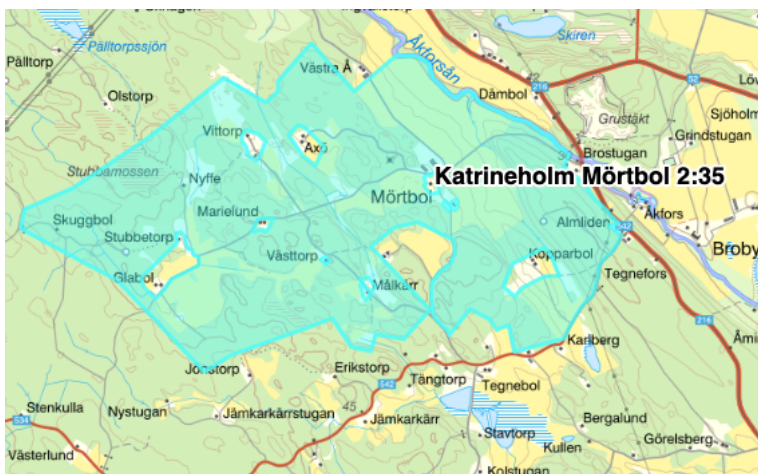
Detalj kartbild 5

3.18 Anders Larsson – Mörtbol 2:35

3.18.1 Kraftledningen går över fastigheten och ca 250 meter från bostadshuset.

Detalj kartbild 6

Kartbild från Lantmäteriet över Katrineholm Mörtsbol 2:35

4. Kostnad för markkabel

4.1 På sidan 12 i Energimarknadsinspektionens beslut framgår att Vattenfall bedömt kostnaden för luftledningsalternativet till 1-1,4 miljarder kronor, medan markkabelalternativet skulle vara betydligt dyrare och ligga i spannet 2,1-4 miljarder kronor. Uppgiften kommer från Vattenfalls MKB, punkten 4.5.5. Sökanden har valt att inte underbygga dessa respektive kostnadsuppskattningar med någon som helst underliggande beräkning eller dokumentation. I anledning av detta har flera av mina huvudmän tillskrivit Vattenfall och efterfrågat vilka underliggande fakta och beräkningar som bolaget använt för dessa mycket breda spann av antagna kostnader för respektive alternativ. Vattenfall har dock valt att inte besvara dessa frågor. I stället har bolaget hänvisat till en svepande argumentation i ansökan om att luftledning generellt sätt skulle vara mer kostnadseffektiv än markkabel.

4.2 Av MB 2 kap. 1§ följer att sökanden har den fulla bevisbördan för sina påståenden. Vattenfall har knappast uppfyllt detta krav på att styrka redovisade antaganden om kostnader för respektive alternativ. Trots detta har El tagit sökandens påståenden i denna del för givna. På sidan 42 i beslutet

anför EI att bolagets kostnadskalkyl ”ger...stöd för slutsatsen att markkablar i detta fall skulle innebära en avsevärd ökning av kostnaderna jämfört med luftledningsalternativet.”. Därefter presenterar EI slutsatsen att värdet av de ”extra nyttor” som markkabelalternativet skulle medföra för att bli aktuellt, behövde uppgå till minst ca 1,1-2,6 miljarder kronor, dvs den av Vattenfall påstådda merkostnaden för markkabel jämfört med totalkostnaden för luftledningsalternativet.

4.3 Avsaknaden av underlag från Vattenfall har föranlett mina huvudmän att ta hjälp av extern konsult och av expertis från industrin som tillverkar och säljer kraftkomponenter och kabelteknik inom högspänningsområdet. Energidistributionsbranschen kännetecknas av ett fåtal mycket stora och inflytelserika bolag av vilka Vattenfall är ett. Denna oligopolsituation gör att ingen av de experter som mina huvudmän varit i kontakt med, är beredd att gå ut med sitt namn. Nedanstående beräkningar är likafullt gjorda av personer, dels med mycket lång yrkeserfarenhet och med stor kunskap om såväl teknik som ekonomi kopplat till högspänningskablar, dels av personer på entreprenadföretag som arbetar med mark- och schaktarbeten.

4.4 Mina huvudmän har kontaktat fyra olika aktörer från eldistributionsbranschen och till dessa överlämnat all erforderlig information som framgår av Vattenfalls ansökan. Svar har erhållits från tre av dessa. En sammanvägd utvärdering av svaren ger en uppskattad kostnad för 5,5 mil kabel x 2 kablar inklusive skarvar uppgående till 1 320 miljoner kronor.

4.5 Härtill har adderats kostnader för andra komponenter uppgående till 100 miljoner kronor. Från entreprenörsföretaget för schakt- och anläggningsarbeten har huvudmännen erhållit en kostnadsberäkning för grävning, schaktning, sprängning, grusbädd och återfyllnad; ett arbete som beräknas kosta ca 7000 kr/meter. Avslutningsvis har adderats en kostnad för oförutsedda händelser på 5%. Den sammanlagda kostnadskalkylen för markkabel stannar därmed på 1,9 miljarder kronor enligt följande.

Kalkyl markkabel 2*145 kVolt. Sträcka 55 km			Kommentar
Kabel inkl installation i tusenmeter rullar	1320	Mkr	2 st kablar. 3 1-fas kablar, 145 kVAC, 1200 mm ² Alu, XLPE.
Schakt mm 7000 kr/m	390	Mkr	Ingår schakt, sprängning, bädd och återfyllnad
Övriga komponenter	100	Mkr	

Oförutsett 5% på 1800 Mkr	90	Mkr	Kompenseringsutrustning, SVC:er mm.
Summa	1900	Mkr	

4.6 I total avsaknad av underlag från sökanden förutsätter mina huvudmän att mark- och miljödomstolen utgår från att kostnaderna för markkabelalternativet kan beräknas till nämnda 1,9 miljarder kronor. Av detta följer att skillnaden i kostnad mellan de bägge alternativen är obefintlig med hänsyn tagen till de samhällsekonomiska merkostnader på ca 500 miljoner kronor som tidigare redovisats att luftledningen skulle medföra. Läger man till de värdeförluster på drygt 200 miljoner kronor som intilliggande fastigheter skulle drabbas av om luftledningen blev verklighet, blir markkabelalternativet ekonomiskt mer fördelaktigt än alternativet med luftledning. Vid rimlighetsbedömningen enligt MB 2 kap. 7§ ska därtill hänsyn tas till övriga omständigheter som alla talar för markkabelalternativet såsom hälsorisker med luftledning och luftledningens negativa påverkan på klimat, fågelliv, jordbruk, skogsbruk och landskapsbild. Bedömningen faller därmed ut till markkabelalternativets fördel. Då markkabelalternativet inte är tillräckligt redovisat av sökanden, hemställer mina huvudmän att mark- och miljödomstolen återförvisar målet till EI för förnyad prövning.

Som ovan

Johan Öberg